

Kugbɔŋu kun sòon

Eesiraasi

puee

Tibɔkilkaal

Bisaraanjaliibi kitil din ŋmàñ Krooniiki gbɔnti liitilee di ŋmàñ Eesiraasi nì Neeyeemiya gbɔnti mun (kpèè 1 Krooniiki bɔkilkaati). Eesiraasi nì Neeyeemiya gbɔnti nìkì tibɔti tin kā Krooniiki gbɔnti gbanti poonee ní. Nlandɔkɔbaanti nì dimákabaantiil poon ní bi ŋmàñ tigbɔn gbanti naatil.

Eesiraasi gbɔŋku kíl nì Peeriisi yab bɔtiu Siirusi nín nìn pú Juuda yab nsan yii bí cùú fàtī mā kunimbɔtidii Jeeruseem puee ní (diyil 1). Binib bin bi nìn cùú ki cūnnì kuyunjuee tikpil fàtī kílin nsan ki nín gítin (ayil 2). Bi-tumpeepeekaal din bi làá tin tō Jeeruseemee di sá bí fàtī mā nsaraafan ní kí màtī cítí dinimbɔtinool (ayil 3). Ama bi nín bíi bóntí kí kíl kunimbɔtidii mātamee, binannanliibi biba yíkì kaa kí. Niinee ní bi ŋmàñ ŋmàñ tɔb tigbɔn ní an dāa kúntì yii Peeriisi yab di pú Juuda yab nsan yii bí fàtī mā kunimbɔtidii (ayil 4–6).

Kugbɔŋu nee janliliitiil máafí boon boonee, ubɔti Aritaseerseesi nín dāa tú usaraanjal Eesiraasi ú cù kí tī binib kunyannyaau kí bóntí dinimbɔtinool saŋju Jeeruseem puee ní (ayil 7–10).

Tibɔti tin pu Eesiraasi gbɔŋku baasii tɔkó ki sòonée di sá fookiimɔnti nì circir maŋfal bɔti nín páb minyee. Kugbɔŋuee dàkà usaraanjal Eesiraasi nín dū dipɔbil nì difaŋgiil ki fàtī bóntí dinimbɔtinool saŋju Isirayeel tiŋkin puee ní. Ún di kāl ki bóntí Juuda yab nimbɔtinool dibaamɔndi. Dinimbɔtinool gbantin ní abin kupau boonee, bi dāa māl Yeesu.

Siirusi pú kinyɔkɔ bí fàtī mā kunimbɔtidii

1 ¹ Peeriisi yab bɔtiu Siirusi beel bimpeepeekaal poonee, ti-Dindaan nìn là kí ŋá min u nìn dī u-bɔnaatiliu Yeereemii pu ki sòonée. U nìn tī ubɔti Siirusi nlandɔkɔ ú bāakì u-beel kɔkɔ poon, kí ŋmà kugbɔŋu mun ki síiń yii: ² «Man Peeriisi bɔtiu nín sòon tiŋyee sèé: ‘Ti-Dindaan yilipu Nimbɔtiu dū kitij pu kɔkɔ beeŋi ki ŋá m-ŋaan, ní ki bí-mi

yii mā-u kunimbɔtidii Jeeruseem, Juuda tiŋkin^a. ³ Ni-kansikin un kamaa sá u-nibul yɔuee, ti-Dindaan u-Nimbɔtiu nín bí udaan cee ú jɔm Jeeruseem, Juuda tiŋkin kí fàtī mā ti-Dindaan Isirayeel yab Nimbɔtiu kunimbɔtidii. Ún di sá Unimbɔti un bí Jeeruseemee. ⁴ Laakin kamaa ní u-nibul din kínee yaa bée, niin yab ní tī-bi animbil kúti nì sindaariya nì tigaajawan ní tiwaŋkuti nì nlammɔntiim saraabi bí dūú tō kunimbɔtidii kun bí Jeeruseemee tundi.»

^a1.2 Kpèè Yees 44.28.

⁵ Niinee ní Juuda yab ní Beenjameen yab dicañji kpilib ní bisaraaŋaliibi Leefii yab, an dàkà yii bin kókó Unimbóti nín tīl nlandókóee yíkì ki nín jóm Jeeruseem kí fátí mā kunimbótidii kun bí niinee. ⁶ Bi-kóŋkónnaatob nín cáań animbil kúti ní sindaariya wanti ní tigaajawan ní tiwaŋkuti ní tiwan tin pōo kudauee kí tūtuñbi, ní kí nín kúti tiwan tin bi nín tīl-bi ní dipobil dibe.

⁷ Ubóti Siirusi nín kóoń tiwan tin kókó ubóti Neebukadineesaar nín yooń kunimbótidii Jeeruseem ki cáań ki yooń u-waadiijnejee ki kpáfi^b. ⁸ Peeriisi yab bótiu Siirusi nín yánti Miitiredati un kpéé animbil bótee dū an wantee ki ɿúbiń Seesbasaar, Juuda yab kpiliu. ⁹ Bi nín kàań tiwan gbantee, ti-nyókóom sò. Sindaariya sambiliń nín sá mmuŋku ní saalaa, animbil kúti sambiliń nín sá kutuku ubó, njimu nín sá kiba kpá mmuŋku ní saalaa, ¹⁰ sindaariya sampeemu nín sá mmuŋku ní saalaa, animbil kúti sampeemu nín sá alaataa anaa ní saalaa, ní tiwan tin kínee kókó nín sá kutuku ubó. ¹¹ Sindaariya ní animbil kúti wantee kókó nín nyáń kutukub biŋmoo ní alaataa anaa ní. ɿyunti ɿun bi nín nyáń kuyuŋu Babiloon ki fátí gítí Jeeruseemee ní Seesbasaar kpáań an wanti gbanti kókó.

Bin nyánní kuyuŋu ki fátíi gítínee nyókóom

2 ¹ Babiloon bótiu Neebukadineesaar nín cúú Juuda yab ki cūnní Babiloon tñkin kuyuŋu. Bin nín gítíi Jeeruseem ní Juuda timmu mun kínee poonee nín wíikí. Báà ɿma nín fátíi kál

u-tñkin. ² Bin di nín līiń bi-nyókópuee di sá Sooroobabeel ní Joosuwa ní Neeyeemiya ní Seeraya ní Reelaya ní Mɔ̄rdookayi ní Biilisan ní Miisipaar ní Biigifayi ní Reewum ní Baana.

Isirayeel yab bininjab nyókóom sò. ³ Pareeyoosi maaliјun yab nín sá binib kutukub bili ní dilaataal ní binib binii kpá imuŋku inaa. ⁴ Seefatiya maaliјun yab nín sá binib alaataa ata ní binib binii kpá imuŋku inaa. ⁵ Araa maaliјun yab nín sá binib alaataa aluli ní binib biŋmoo kpá imuŋku inaa. ⁶ Paati-Moowaab maaliјun yab, an dàkà yii Joosuwa ní Joowaab yab nín sá binib kutukub bili ní alaataa anii ní binib saalaa ní bili. ⁷ Eelaam maaliјun yab nín sá binib kutuku ubó ní alaataa ali ní binib biluu kpá imuŋku ita. ⁸ Saatuu maaliјun yab nín sá binib alaataa awa ní imuŋku ili ní binib biŋmoo. ⁹ Sakayi maaliјun yab nín sá binib alaataa aluli ní imuŋku ita. ¹⁰ Banii maaliјun yab nín sá binib alaataa aluu ní imuŋku ili ní binib bili. ¹¹ Beebaayi maaliјun yab nín sá binib alaataa aluu ní binib mmuŋku ní bita. ¹² Asigaadi maaliјun yab nín sá binib kutukub ubó ní alaataa ali ní binib mmuŋku ní bili. ¹³ Adooniikam maaliјun yab nín sá binib alaataa aluu ní imuŋku ita ní binib biluu. ¹⁴ Biigifayi maaliјun yab nín sá binib kutukub bili ní binib binaa kpá imuŋku ita. ¹⁵ Adiini maaliјun yab nín sá binib alaataa anaa ní imuŋku ili ní unil ubó kpá saaliku. ¹⁶ Ateer maaliјun yab, an dàkà yii Eeskiya yab nín sá binib bili kpá dilaataal. ¹⁷ Beesayi maaliјun yab nín sá binib alaataa ata ní binib mmuŋku ní bita. ¹⁸ Yoora maaliјun yab nín sá binib dilaataal ní saalaa ní bili. ¹⁹ Asuum

^b1.7 Kpèè 2 Bib 25.13-15.

maaliyun yab nìn sá binib alaataa ali nì binib mmuŋku nì bita.²⁰ Giibaar maaliyun yab nìn sá binib biŋmoo kpá dilaataal.²¹ Beetileem tiŋkin yab nìn sá binib dilaataal nì binib mmuŋku nì bita.²² Neetoofa tiŋkin yab nìn sá binib binaa kpá imuŋku ita.²³ Anatooti tiŋkin yab nìn sá binib dilaataal nì binib mmuŋku nì binii.²⁴ Asimafeeti tiŋkin yab nìn sá binib imuŋku ili nì bili.²⁵ Kiiriyati-Yeeyariim nì Keefiira nì Beerooti timmun yab nìn sá binib alaataa aluli nì binib imuŋku ili nì bita.²⁶ Raama nì Geeba timmun yab nìn sá binib alaataa aluu nì binib mmuŋku nì unil.²⁷ Miikimaasi tiŋkin yab nìn sá binib dilaataal nì binib mmuŋku nì bili.²⁸ Beeteel nì Aayi timmun yab nìn sá binib alaataa ali nì binib mmuŋku nì bita.²⁹ Neeboo tiŋkin yab nìn sá binib imuŋku ili nì saalaa nì bili.³⁰ Magibiisi tiŋkin yab nìn sá binib dilaataal nì binib binaa kpá imuŋku ita.³¹ Eelaam ubɔ mun maaliyun yab nìn sá binib kutuku ubɔ nì alaataa ali nì binib biluu kpá imuŋku ita.³² Ariim maaliyun yab nìn sá binib alaataa ata nì binib mmuŋku.³³ Loodi nì Adiidi nì Oona timmun yab nìn sá binib alaataa aluli nì binib mmuŋku nì biŋmoo.³⁴ Jeeriikoo tiŋkin yab nìn sá binib alaataa ata nì binib imuŋku ili nì biŋmoo.³⁵ Seenaa tiŋkin yab nìn sá binib kutukub bita nì alaataa aluu nì binib mmuŋku nì saalaa.

³⁶ Bisaraaŋaliibi kitilinee, Yeedaya maaliyun yab, an dàkà yii Joosuwa maaliyun yab nìn sá binib alaataa awa nì binib biluli kpá imuŋku inaa.³⁷ Imeer maaliyun yab nìn sá binib kutuku ubɔ nì binib binii kpá imuŋku ita.³⁸ Pasuur

maaliyun yab nìn sá binib kutuku ubɔ nì alaataa ali nì binib imuŋku ili nì biluli.³⁹ Ariim maaliyun yab nìn sá binib kutuku ubɔ nì binib saaliku nì bili.

⁴⁰ Leefii yab kitilinee, Joosuwa nì Kadimiyeel, an dàkà yii Oodafiya maaliyun yab nìn sá binib imuŋku ita nì unil ubɔ kpá saaliku.

⁴¹ Bilaŋgaaliibi kitilinee, Asaafi maaliyun yab nìn sá binib dilaataal nì binib mmuŋku nì binii.

⁴² Bipunyɔɔciitiliibi kitilinee, Saaluum nì Ateer nì Talmɔn nì Akuub nì Atiita nì Soobayi maaliyun yab nìn sá binib dilaataal nì unil ubɔ kpá imuŋku ili.

⁴³ Kunimbɔtidii poon tɔntɔnliibi nín nìn pēē pēē mmaal puee di sá Siiya nì Asufa nì Tabayooti nì

⁴⁴ Keeroosi nì Siyaka nì Padɔn,⁴⁵ nì Leebana nì Agaaba nì Akuub,⁴⁶ nì Agaab nì Samlayi nì Aani,⁴⁷ nì Giideel nì Gayaar nì Reeyaya,⁴⁸ nì Reesiin nì Neekooda nì Gaasaam,⁴⁹ nì Usa nì Paseeya nì Beesayi,⁵⁰ nì Asina nì Meewuniim nì Neefusiim,

⁵¹ Bakibuuki nì Nasufa nì Aruuri,⁵² nì Basluuti nì Meeyida nì Arisa,⁵³ nì Barkoosi nì Siseela nì Taama,⁵⁴ nì Neesiya nì Atiifa yab.⁵⁵ Saloomɔn tɔntɔnliibi nín nìn pēē pēē mmaal puee di sá Sootayi nì Soofeereeti nì Peeruda,⁵⁶ nì Yala nì Darkɔn nì Giideel,⁵⁷ nì Seefatiya nì Atiil nì Pookeereeti-Aseebayiim nì Amii maaliyun yab.

⁵⁸ Kunimbɔtidii poon tɔntɔnliibi nì Saloomɔn tɔntɔnliibi maaliyun yab nìn kpáfì binib binii kpá alaataa anaa.

⁵⁹ Binib bin nìn nyánní Teel-Meela nì Teel-Arisa nì Keerub-Adaani nì Imeer timmunee kaa nìn ɻúñ ki béè yii bi-naanjab maaliŋun yab nì bi-nyeeŋju nìn baasii sá Isirayeel. ⁶⁰ Bíñ di nìn sá Deelaya nì Toobiya nì Neekooda maaliŋun yab. Bi nìn sá binib alaataa aluu nì binii kpá imuŋku ita ní.

⁶¹ Bisaraaŋjaliibi kansikinee, Yoobaya nì Akoosi nì Barsilayii maaliŋun yab mun nìn bí. Barsilayii gbanti di nìn cáá ugalaadija Barsilayii bisal ubo. An pu ní bi nìn dū diyindi gbanti ki pú-u. ⁶² Binibee nìn nyàab̄ bi-naanjab yiŋŋi gbɔnti kaa ká. An puee bi nìn dū-bi ki yíiń bijɔkɔnnib ní ki nyánti-bi disaraajal tundin. ⁶³ Ní bi-gɔminau bí-bi yii bí taa ti jī tijin tin bi dūu ɻá saraa tì bí circir páayee kí nín cí usaraajakpil ubo ní dāá dū Uriim nì Tumiim kí bàlifi dibalifil^c.

⁶⁴ Isirayeel yab bin kɔkɔ nìn nyánní kuyuŋu ki bāánee nìn sá binib kutukub imuŋku ili nì bili nì binib alaataa ata nì imuŋku ita ní. ⁶⁵ Bi-tɔntɔnliibi bininjab nì binimpooobi kaa nìn kútì. Bíñ nìn sá binib kutukub biluli nì alaataa ata nì binib bita kpá imuŋku ili. Biwambɔɔliibi nì bilangaaliibi bininjab nì binimpooobi nìn sá binib alaataa ali. ⁶⁶ Bi nìn cáá itaamu alaataa aluli nì itaamu inaa kpá imuŋku ili, ki cáá imamboon alaataa ali nì imuŋku ili nì ijmoo. ⁶⁷ Bi nìn cáá igutaamu alaataa anaa nì ijmoo kpá imuŋku ili, ní ki cáá mmamu kutukub biluu nì alaataa aluli nì mmuŋku.

⁶⁸ Bi nín fātìi bāáñ Jeerusaleem laakin ti-Dindaan diiku nìn bée, ní adican kpilib biba ɻá nlammɔntiim saraabi, bí fātī mā kunimbɔtidii laakin ku nìn pée yú ɻkpikimee. ⁶⁹ Kí nóó nì bi-pɔŋŋu nyɔkɔmee, bi nìn tū asindaariyakún kutukub imuŋku ita nì diba, nì animbil kúti kiiloobi kutukub bili nì dijandi nì bisaraaŋjaliibi bɔkutij dilaataal.

⁷⁰ Niinee bisaraaŋjaliibi nì Leefii yab nì samaa kansikin biba, nì bilangaaliibi nì bipunyɔɔciitiliibi nì kunimbɔtidii tɔntɔnliibi cūtìi kāl bi-timmun. Isirayeel yab bin kíñee mun nìn cūtìi kāl bi-naanjab timmun^d.

Joosuwa nì Sooroobabeel fātìi bónti dinimbɔtinool

3 ¹ Dibindi poon ɻmaluluútiu bāánee, Isirayeel yab bin kɔkɔ nìn gítíí ki kāl bi-timmunee nìn kóoñ ki cūtìi kpáfi kii unibaantee Jeerusaleem tiŋkin. ² Niinee ní usaraajakpil Joosuwa, Yoosadaaki jipɔɔn nì u-nabiyaamu bisaraaŋjaliibi nì Saltiyeel jipɔɔn Sooroobabeel nì u-dicaŋkun yab yíkii kíl ki bíi māá Isirayeel yab Nimbɔtiu saraafajju kí ɻá bisaraawɔkaabi kii Unimbɔti niliu Mooyisi nín yóoñ mara yii bí nín ɻááñ puee^{ee}. ³ Ní min kɔkɔ bi nìn fāŋkí binib bin nìn bí niinee, bi nìn fātìi mán nsaraafan ɻu-paanjkpiŋju pu, ní ki kíñ ki ɻááñ kutaafaau nì kujouu saraabi ki tìi ti-Dindaan^f. ⁴ Míñ boonee ní bi jíñ tantib jinjalii

^c2.63 Kpèè Disa 28.30.

^d2.70 Kpèè 1 Kroo 9.2, Neey 11.3.

^{ee}3.2 Kpèè 2 Kroo 4.1, dūu ɻmànti nì Disa 27.1-2.

^f3.3 kutaafaau nì kujouu saraabi: kpèè Disa 29.38-39, Dikà 28.3-4.

kii bi nín síin̄ mara bí nín jīn̄-u puee, ní ki ḥáán̄ kutaa kamaa saraabi bin nyókɔm bi máañ kí ḥéeg. ⁵ Boonee ní bi kí ki bí ḥáán̄ baabadal saraabi ní saraabi bin bi ḥáán̄ ujmapɔɔn kamaayee, ní bin bi ḥáán̄ ti-Dindaan jiŋaalib yuntiŋuee ní saraabi bin kɔkɔ binib nín cāabìń ki tì ti-Dindaanee^{gb}. ⁶ Uŋmaluluúti wimpeekaaju dalee ní bi kí ki bí ḥáán̄ bisaraawɔkaabi ki tì ti-Dindaan, ní min kɔkɔ baa nín dáá bí ti-Dindaan diiku kun bi làá mēe nyeelee.

⁷ Mín̄ boonee ní bi tī bin kpítí ataqpeeyee ní kapintab animbil, ní ki tī Siidɔn yab ní Tiir yab tijin ní ndaam ní ḥkpam bí bōoó seedir doi kí dūú tōń tiŋkun doooo Leebanɔn tiŋkin án dāá nyā Jafaa tiŋkinⁱ. Peeriisi yab bɔtiu Siirusi di púbi kinyókɔ ní bi ḥún̄ ki ḥá míñ. ⁸ Bi nín fātìi bāáñ Jeeruseem laakin kunimbɔtidii nín bée, dibinliliitiil ḥmaliliitiu poon ní Samiyeel jipɔɔn Sooroobabeel, ní Yoosadaaki jipɔɔn Joosuwa, ní bi-nabiyaamu mun kíñee, an dàkà yee bisaraajaliibi ní Leefii yab ní bin kɔkɔ nín nyánní kuyuju ki kūnnée, kí ki bí bóntí Leefii yab bin nín cāá abin mmuŋku kí nín cāá cée bí kpòotí kunimbɔtidii mātam tuuŋji. ⁹ Joosuwa ní u-jipɔmbi ní u-nabiyaamu, ní Kadimiyeel ní u-jipɔmbi ní u-nabiyaamu Juuda naakookun yab di nín kpáfi dicilipu kí kpòotí bin kɔkɔ làá nín bí kunimbɔtidii mātam tuuŋji poonee. Eeniyadaadi maaliŋun yab ní bi-jipɔmbi ní bi-nabiyaamu Leefii yab nín kútì bi-pu.

¹⁰ ḥyunti ḥun bidimaliibi nín kí ki bí bīl̄ kunimbɔtidii nyeelee, bisaraajaliibi nín yú ki pēē bi-saraajabɔkutiŋ ki ḥúb akantán, ní Leefii yab bin sá Asaafi maaliŋunee ḥúb cancakantib, ki nyóŋkí ti-Dindaan kii Isirayeel yab bɔtiu Daafidi nín nín yóoń mara pu bi ḥmàń ki síñeej. ¹¹ Bi nín gá ilan ki tì tōb ki nyóŋkí ti-Dindaan yee: «Tijman, u ḥāń ní u-neendi bí Isirayeel yab pu kí nín cā jaanjaan.» Ní samaa kɔkɔ kūuntí mpɔn ki nyóŋkí ti-Dindaan, kun puee bi nín kí kunimbɔtidii nyel ki bí māá.

¹² Bisaraajaliibi tikpil ní Leefii yab ní adican kpilib kansikin bin nín púl̄ ki ká dooooyee Nimbɔtidiku nín nín bí puee, nín bí sūn̄ mpɔn bi nín ká bi bí bīl̄ kupɔŋu nyeelee. Ama ní tikpil mun nín bí kūuntí mpɔn ní dipɔɔpindi. ¹³ An ḥá mimmee binib kaa nín gíti ḥūn̄ kí gāntí bin nín bí ki kūuntí ní dipɔɔpinddee ní bin nín bí ki sūn̄ mpɔnee, kun puee bi nín kūuntí mpɔn mpɔn ní an gbìl̄ ndan.

Juuda yab nannanliibi kaa kíí bí mā kunimbɔtidii

4 ¹ Juuda ní Beenjameen yab nannanliibi nín gbìl̄ yee bin nyánní kuyuju ki gítínee bí māá bi-Dindaan Isirayeel yab Nimbɔtiu diiku. ² Niinee ní bi sútì ki píl̄ Sooroobabeel ní adican kpilib ki bí-bi yee: «Ti làá kütì ni-pu ní mā kunimbɔtidii nee, di sá yee ti mun pée nōó Unimbɔtibaantee ní. Kí yòoń daliŋkin Asuur bɔtiu Asaradɔn yōoñní-

^{83.4} Dikà 29.12-38.

^{gb3.5} Kpèè Dikà 28.11-29.39.

^{i3.7} Dūú ḥmàntí ní 1 Bib 5.15-25.

^{j3.10} Kpèè 1 Kroo 25.1.

ti ki cásań dooyee, ti pée ḥáań saraabi ní ki tìi Unimbóti.»

³ Ama ní Sooroobabeel ní Joosuwa ní Isirayeel dicaļji kpilib bin kínee kíí-bi yii: «An kaa kítì yii ní kútì ti-pu tí mā ti-Nimbótiu kudii. An sá timbi baba ní ní mā ti-Dindaan Isirayeel yab Nimbočiu kudii, kii Peeriisi yab bōtiu Siirusi nín tī-ti mara yii tí ḥáań puee.»

⁴ Niinee ní binib bin kóò kitij gbantinee yōtì Juuda yab wunti ki kójn-bi tifaandi bí gbèen kí taa ti mā kunimbótidii. ⁵ Kí yōoń ḥyunti ḥjun Peeriisi yab bōtiu Siirusi kā dibeel ki tin cása sāa ḥyunti ḥjun Daariyusi dāa kāl dibelee, bi nín pée tìi kitij gbanti kàlijkplib animbil yii bíń ní piń Juuda yab nsan atuun ní gbèen ní.

Bi ḥmàn̄ tigban ki móntì Juuda yab nyokopu

⁶ Ubóti Asuweerusi nín kāl dibeel pu kpalaayee, ní Juuda yab nannanliibi ḥmàn̄ kugbōju ki túń Juuda ní Jeerusaleem yab pu dibogaandi.

⁷ Peeriisi yab bōtiu Aritaseerseesi yuntiuee ní Biseelam ní Miitireedati ní Taabeel ní u-jutiibi mun ḥmàn̄ kugbōju ki tī ubóti. Bi nín ḥmàn̄ kugbōju gbanti poon Aram yab ḥmañmabiti ní bi-soonyin ní.

⁸ Kitij gbanti gōmina Reewum ní u-gbañjimaliú Simsayi mun nín ḥmàn̄ ubóti kugbōju ki sòoń Jeerusaleem pu yii:

⁹ «An sá gōmina Reewum ní u-gbañjmal Simsayi ní bi-tōntōnjutiibi bin bí Diini ní Afarsataki ní Tarpeel ní Afarsi ní Eereeki ní Babiloon ní Suusi ní Deeya ní Eelaam timmun, ¹⁰ ki kpáań anibul ḥjin Asinapaar un nyáń diyindee nín cásań ki kāań Samaarii tījkinee, ní ntamu mun kíń ki

bí Eefiraati mōol ḥwīń jeetilańki púee di ḥmàn̄ kugbōju nee.»

¹¹ Tibóti tin bi nín ḥmàn̄ kugbōju gbanti poonee sée:

«Ubóti Daariyusi, an sá timbi a-tōntōnlíibi bin kóò ntamu mun bí Eefiraati mōol ḥwīń jeetilańki púee di ḥmàn̄-si kugbōju nee.

¹² «Ti-baa ubóti, ti là á bée yii Juuda yab bin nyánní a-cee ki fātìi bāań timbi cee Jeerusaleem dooyee kí ki fātìi bíń māa kitij kin kaa ḥāń ní kinib sá pōogaatibee. Bi ḥāńkì digundi din māntì tú-kēe nyeel ki bíń māa ki tōkōntí. ¹³ Míń puee tibaa ubóti, ti là á bée yii bi yaa fātìi máń kitij nee ki yōoń ki-gundee, baa làá gítí pà lampoobi ní patantib ní animbil ḥjin bisańkinliibi pée, an di làá dāá cásań sii ubóti agiń. ¹⁴ An puee timbi bin ká diyimōol a-cee ki sá a-tōntōnlíibee kaa ḥūń kí nín kā ki kpéé bí nín kpéé sii ubóti fám míń. An pu ní ti bíń tūkù-si tibóti nee ¹⁵ á yāntí bí nyāab bibōtikpikib gbōnti poon. Sii a-ba làá ká yii kitij gbanti nib pée sá pōogaatib ní, ki kōntí bibōtibí ní ntamu yidambi agiń. Laakin kamaa ní bi yaa bée, bi pée cāabīń agiń ḥma ní. An pu gba ní bi dāa nāań kitij gbanti. ¹⁶ Míń pu ní ti là sii tibaa ubóti ní bée yii bi yaa fātìi máń kitij nee ní ki-gundee, sii di kaa ti làá nín yí Eefiraati mōol ḥwīń jeetilańki timmu gbanti.»

Ubóti Aritaseerseesi kíí kugbōju kun bi ḥmàn̄-uee

¹⁷ Ubóti nín ḥmàn̄ kugbōju ki kíí-bi yii:

«Gōmina Reewum ní u-gbañjmal Simsayi ní bi-tōntōnjutiibi bin bí Samaarii ní ntamu mun kíń ki bí Eefiraati mōol ḥwīń jeetilańki púee,

«m jáam̄-ni.

¹⁸ «M fōō kugbōju kun ni ḥmàñní-mee, bi kàañ-ku m-nimbiin ní ki nāatì. ¹⁹ M yāntì bi nyàab̄ tibōkpikil gbōti poon ní ki lafun ká yii doooo cannaakuee, Jeeruseleem yab nìn pée jáà ní bibōtiibi ní, kaa nìn kíkí bi-ba pu, ní ki nìn gáatí binib. ²⁰ Njaminee, Jeeruseleem tiŋki nìn cáá bibōtikpaambi bin nìn cáá mpōnee. Bíñ di nìn kpèé Eefiraati mɔɔl ḥwiiń jeetilaŋki pú timmu kókó, ní ki nìn fōol ntimu gbanti nib lampoobi ní patantib ní animbil ḥjin bisaŋkinliibi nín pée. ²¹ An puee ní yooń mara yii binib gbanti ní gbèeń bi-tuuŋji, kí tükü-bi yii bí taa fatíí mā tiba kí nín cí ḥyunti ḥjun ní man làá dāá pō kinyókcee. ²² Ní kpèémaan tiŋjan kí taa ḥá bugbambu tibōti nee poon, án nín làá ḥá pu án taa láá kpántí tibōkpaandi kí dāá cásań bibōtiibi agínee.»»

²³ ḥyunti ḥjun ní bi fōō ubōti Aritaseerseesi gbōjkuee ki kàañ-ku Reewum ní ugbajŋmal Simsayi ní bi-tontonjutiibi bin kínee nimbiinee, dicilipu niin ní bi nín cá Jeeruseleem, ki tin dàkā Juuda yab mpōn bí gbèeń atuun.

Bi fātìi kíl kunimbōtidii mātam

²⁴ Niin ní bi gbēeń Unimbōti diiku mātam tuuŋji Jeeruseleem tiŋkin, ki tin cása sāa Peeriisi yab bōtiu Daariyusi nín kāl dibeelee binliliitiil poon.

5 ¹ ḥyunti gbantee ní Unimbōti bōnaatiliibi Agaayi ní Idoo jipcoń Sakari sòoń ní Juuda yab bin bí Jeeruseleemee ní bin bí Juuda tiŋki kókonee, Isirayeel Nimbōtiu un nìn bí bi-nee yindi pu^k. ² Niinee Sooroobabeel jipcoń Saltiyeel

ní Joosuwa jipcoń Yoosadaaki yíkì ki kíl ki bíí māa Unimbōti diiku Jeeruseleem. Unimbōti bōnaatiliibi nìn kútì bi-pu ki tútúñ-bi.

³ ḥyunti gbantee ní Tateenaayi un nìn sá gōmina Eefiraati mɔɔl ḥwiiń jeetilaŋki timmunee ní Seetaar-Boosinayi ní bi-tontonjutiibi dōmiń bicee ki bālifí-bi yii: «ḥma di pú-ni kinyókó yii ní fatíí mā kunimbōtidii nee ní ku-guŋji ní? ⁴ Ní tūtì binib bin bíí māa kunimbōtidii neeyee yiŋji.»

⁵ Ama Unimbōti nìn wúń Juuda yab kpilib pu. Baa nìn ḥúń ki pīiñ-bi nsan bí taa ti mā, kí nín cí tibōti gbanti ní bà ubōti Daariyusi, ní úń ní kíiń ní bí nín bée bi nín làá ḥá puee.

Bi kúŋfi Juuda yab boon ubōti cee

⁶ Gōmina Tateenaayi ní Seetaar-Boosinayi ní u-tontonjutiibi ní bikāliŋkpilib bin sá Eefiraati ḥwiiń jeetilaŋki pú timmu kpilibee nìn ḥmāń kugbōju ki tīí ubōti Daariyusi. ⁷ Bi nìn ḥmāń yii: «Ubōti Daariyusi, Unimbōti ní yāntì á nín bí ḥgbansoŋfin.

⁸ «Ti là ti-baa ubōti ní bée yii ti cūtì Juuda tiŋkin áli ki bàń Unimbōtikpaan diiku laŋki. Bi fātìi kíl ki bíí māa kunimbōtidii. Ataŋkpakpaan ní bi kpítì ní ki cása idøja ki kútì ki māa agun. Bi baasii bíí tūń ditundi mmɔ̄ntiimin, ní an bíí cása malaa malaa mun. ⁹ Ní ti bālifí bi-kpilib yii: ‘ḥma di pú-ni kinyókó yii ní fatíí mā kunimbōtidii nee ní ku-guŋji ní?’ ¹⁰ Boonee ní ti fōō bi-yiŋji ki ḥmāń kí dūú tīí-si á bée bikpilib bin di bíí kpòotì atuunee. ¹¹ Kpèé binib gbanti nín kíi-ti tibōti tiŋyee sée:

^k5.1 Kpèé Agaa 1.1, Saka 1.1.

«Timbi sá Unimbóti un náań yilipu ní taapuee tɔntɔnliibi ní ki fātīi bíi māā kunimbótidii kun Isirayeel bōtikpaanjwu ubɔ nín máń ki dóò dooooyee.¹² Ama ti-naanjab nín kóñ Unimbóti un náań yilipuee dijuul ní u dū-bi ki líiń Babiloon tiŋki bōtiu Neebukadineesaar, ní úń dómíń ki gbáń ki wī kunimbótidii ní ki cúúbi ki cūnnì kuyuju Babiloon tiŋkin^{kp.}¹³ Ní míń kókjee, Siirusi nín kāl dibeel Babiloon tiŋkinee, u-bimpeepeekaal poon ní u pú-ti kinyókɔ yii tí fātīi mā kunimbótidii.¹⁴ Ubōti Neebukadineesaar nín yōoń sindaariya ní animbil kúti sambiliŋ ŋin nín yú kunimbótidii Jeeruseemee ki cáá cūnnì ki yóoń Babiloon yab waadiikun. Ama ní ubōti Siirusi nín yōoń tiwan gbanti Babiloon yab waadiikun ki dūu tī Seesbasaar un u nín kāań ú nín sá gōmina Juuda tiŋkinee.¹⁵ U nín bí-u yii ú yōoń tiwan gbanti kí cáá cùnnì kunimbótidii Jeeruseem. Bí fātīi mā kunimbótidii ku-paaŋju ŋkpiki pu ní kí dū tiwan gbanti kí yóoń poon.¹⁶ Di sá ní Seesbasaar gbanti dómíń Jeeruseem doo ki bīl Unimbóti diiku nyeel. Kí yōoń ŋyunti gbanti kí dāá sāā díń ti péé bí ku-pu dimal ní an kaa láá dóò.¹⁷ Kōŋkōnnee ti-baa ubōti, a yaa là, a ŋūń kí yàntī bí nyàab Babiloon niin, bibōtiibi gbōnti poon kí kpèè yii ubōti Siirusi yaa nín lafun pú kinyókɔ bí fātīi mā kunimbótidii Jeeruseem. Boonee sii ti-baa ubōti ní yàntī tí gbīl a nín sīiń-ti puee.»

Ubōti Daariyusi nín kíí puee

6¹ Niinee ní ubōti Daariyusi tī mara yii bí nyàab Babiloon yab gbōnti tin bí adiin ŋin poon bi kpáafí bi-gaajawantee poon kí kpèè.² Ama Eekibataani, kitin kin bi máń digundi ki māntī tú kí bí Meedi tiŋkpaanjki poonee ní bi tin ká kugbōju kubɔ. Bi nín ŋmàń ku-poon yii:

«Tibōti tin bi ŋmàń ki yóoń fool boon puee.

³ «Ubōti Siirusi nín nín kāl dibeel dibimpeepeekaalee, u nín pú kinyókɔ yii bí fātīi mā kunimbótidii Jeeruseem, án nín sá laakin bi làá nín ŋáań saraabee. Bí fātīi gíiń-ku kí mā kí tókɔń kukpikuu nyeel pu. Ku-fɔkɔŋju ní nín sá meetab mmuŋku ní saalaa, ku-waaŋju mun ní nín sá meetab mmuŋku ní saalaa.⁴ Bí kpítí ataqpakpaan kí dūú mā ikuul ita ní kí dū idɔ kí páań ŋkuul ŋubɔ. Dibeel nimbiliŋ poon ní bi làá lēe kí dūú tō atuun gbanti kókɔ¹.⁵ Kí kütée, bí gíiń sindaariya wanti ní animbil kúti wanti tin Neebukadineesaar nín yōoń kunimbótidii Jeeruseem ki cáá cūnnì Babiloonee. Bí cáá-tí kí yóoń kunimbótidii Jeeruseem, tikɔkɔ ní nín yú ti-laŋki.»

⁶ Míń puee, sii Tateenaayi, Eefiraati ŋwìiń jeetilaŋki pú timmu gōminaau ní Seetaar-Boosinayi ní ni-tɔntɔnjutiibi ní bikàlinkpilib bin bí Eefiraati ŋwìiń jeetilaŋki pú timmunee:

«Ní taa ti bō ni-nyókɔ kunimbótidii gbanti mātam bōti poon.⁷ Yàntīmaan Juuda yab ní tō bi-ba kí mā kunimbótidii. Juuda yab gōminaau ní bi-kpilib ní fātīi gíiń kunimbótidii gbanti kí mā

^{kp5.12} Kpèè 2 Bib 25.8-12, 2 Kroo 36.17-20, Yeer 52.12-16.

¹6.4 Kpèè 1 Bib 6.36.

kí tókɔn̄ ku-nyeel ŋkpiki pu. ⁸M tī-ni mara ní tūtuñ Juuda yab kpilib bí fātī mā kunimbōtidii. Ní dū lampoo nimbiliŋ ŋjin binib bin bí Eefiraati mɔɔl ŋwìiň jeetilaŋki púee pà ki tì ubotee kí dūú tī-bi bí nīn cáa pà bitɔntɔnliibi, ditundi n̄ taa gbèeñ. ⁹Ní tī-bi tin kɔkɔ pée máañee, an dàkà yii anajapɔmbil n̄ ipijaa n̄ apibil bí nīn cáa ŋáań bisaraawɔkaabi ki tì Unimbōti un náań yilipu n̄ taapuee, ní kí tī bilee n̄ ŋyaam n̄ ndamam n̄ ŋkpam kí nòó n̄ bisaraanjaliibi bin bí Jeeruseemee nín sīiň puee bí nīn cáa ŋáań baabadal saraau an taa lóó ŋwindal. ¹⁰Mimmee bi làá ŋmā kí nīn ŋáań saraabi bin sɔnsɔfiŋu sɔŋkī Unimbōti un náań yilipuee pɔbil, ní kí mèè kí tī ubɔti n̄ u-jipɔmbi n̄ nīn bí dimanjfalin. ¹¹Un kamaa di yaa yīntì mara gbantee, bí lēē u-diiku dɔjaatiŋu kí cōoń kí dū-u kí lúntí ŋupu, ní u-cindi n̄ kpántí ditampundi. ¹²Bibɔtiibi n̄ atimbun ŋjin kɔkɔ yaa yīntì mara un m yóon̄ nee, ki tāntì bi-ŋal kí wī Kunimbōtidii kun bi bī mā Jeeruseem nee, Unimbōti un bí niin bi yī u-yindee n̄ lábití bi-beenjí kí cīb. Man ubɔti Daariyusi di yóon̄ mara nee, bí ŋá m nín lī puee deedee.»

¹³Niinee Tateenaayi, Eefiraati ŋwìiň jeetilaŋki pú timmu gɔminaü n̄ Seetaar-Boosinayi n̄ bitɔntɔnjutiibi ŋá kii ubɔti nín tīn̄ mara yii bí ŋá puee deedee.

Bi jíń kunimbōtidii kun bi fātī mánee jiŋaaliu

¹⁴Juuda yab kpilib n̄ n̄ikī Kunimbōtidii mātam an cōom̄ tiŋan, kii Unimbōti bɔnaatiliibi Agaayi n̄ Idoo jipoon Sakari nín n̄ sōoń puee. Bi n̄n̄ máń Kunimbōtidii ki dōò kii Isirayeel Nimbōtiu n̄ Peeriisi yab bɔtiibi Siirusi n̄ Daariyusi n̄ Aritaseerseesi nín n̄n̄ yóon̄ mara yii bí ŋá puee^m. ¹⁵Ubɔti Daariyusi beel dibinluluutiil, uŋmal un bi yī Adaaree wiŋyi ita dal n̄ bi máń Kunimbōtidii ki dōò. ¹⁶Isirayeel yab n̄ bisaraanjaliibi n̄ Leefii yab n̄ bin kɔkɔ n̄n̄ nyánní kuyuŋuee n̄n̄ jíń Kunimbōtidii gbanti jiŋaaliu ki dū-ku ki sú Unimbōti n̄ dipɔcpindi. ¹⁷Bi n̄n̄ dū inajaa dilaataal n̄ ipijaa alaataa ali n̄ apibil alaataa anaa n̄ ki ŋá saraa Kunimbōtidii jiŋaaliu gbanti poon. Bi n̄n̄ dū inajaa saalaa n̄ ili ki ŋá ikpiti pōtam saraau Isirayeel yab kɔkɔ pu ki nòó n̄ Isirayeel naakɔti saalaa n̄ tilee nyɔkɔm. ¹⁸Bi n̄n̄ kāań bisaraanjaliibi ki nòó n̄ bi-tuuŋji n̄n̄ sá puee, n̄ ki yākatí Leefii yab akiti akiti ki nòó n̄ bi-tuuŋji n̄n̄ sá puee bí nīn tūn̄ Unimbōti tundi Jeeruseem, kii an nín ŋmàñ pu Mooyiisi marab gbɔŋkunee.

Juuda yab jíń Dilákatil jiŋaaliu

¹⁹Bin n̄n̄ nyánní kuyuŋu ki bāańee n̄n̄ jíń Dilákatil jiŋaaliu uŋmappeepeekaa poon ŋwiin ŋubɔ kpá saaliku dal n̄n̄. ²⁰Bisaraanjaliibi n̄ Leefii yab n̄n̄ n̄n̄ kpáfí dicilipu ki ŋá akoobil ŋjin bi ŋáań kí nyā tijɔkɔndinee, bi-kɔkɔ n̄n̄ bí circir dee. An pu n̄ bi n̄n̄ lāntì Dilákatil jiŋaaliu

^m6.14 Kpèè Agaa 1.1, Saka 1.1.

ⁿ6.19 Dilákatil jiŋaaliu: kpèè Disa 12.1-20.

pibiliŋ ki tī bin kōkō nìn nyánní kuyuŋuee, nì bi-nabiyaamu bisaraaŋaliibi nì bīn bi-ba mun. ²¹ Isirayeel yab bin nìn nyánní kuyuŋuee nì bin kōkō nìn bí kitijin niin ní ki dū bin kaa nyí Unimbōtee jékontuuŋji ki fée nìn kpáfi ki jíni Dilákatil jíŋaaliu. Binib gbantee nìn bí ki nyàab̄ ti-Dindaan Isirayeel yab Nimbōtiu. ²² Mín̄ boonee ní bi jíni jíŋaal un bi ŋmóò kpōnōb̄ bin kaa cáá ŋkpōnonyōkōee iwiin iluli nì dipōpindi. Di sá yii ti-Dindaan nìn yānti dipōpindi gbí-bi u nín kpánti Asuur yab bōtiu pōbil ki yānti bi ká diyimōl u-ceeyee pu. An nìn tī-bi kunyannyaau bi ŋúni ki tún Isirayeel Nimbōtiu diiku mātam tuuŋji.

Usaraajakpil Eesiraasi bōti

7 ¹ Mín̄ jítì boon, Peeriisi yab bōtiu Aritaseerseesi beel yuntiŋuee, uninja ubō nìn bí bi yí-u Eesiraasi. U-baa di nìn sá Seeraya ní u-naanjab nìn sá Asariya nì Ilikiya nì ² Saaluum nì Sadooki nì Ayiituuub nì ³ Amariya nì Asariya nì Meerayooti nì ⁴ Seeraya nì Usii nì Bukii nì ⁵ Abiisuwa nì Piinaasi nì usaraajakpil Aarōn jipōon Eeleeyasaar. ⁶ Eesiraasi gbanti nìn nyánní Babiloon ní. U nìn sá unil un nyí Mooyiisi marab bin ti-Dindaan Unimbōti nìn tī u-nibul Isirayeel yabee tijan. Ti-Dindaan Unimbōti nìn yú u-boon, an puee tin u yaa nìn bālifi ubōtee, u nìn tī-u ní. ⁷ Ubōti Aritaseerseesi beel dibinluluútiil poon ní Isirayeel yab kansikin bisaraaŋaliibi nì Leefii yab nì biwambōliibi nì bipunyōɔɔciiliibi nì bin bí kunimbōtidiin ki tūtūn̄ atuunee biba nìn yíki ki nín gítí Jeerusaleem. ⁸ Bi nì Eesiraasi di nìn nóó ki

dómiń Jeerusaleem ubōti beel dibinluluútiil uŋmaŋmoŋmooti poon. ⁹ U nìn bónti ki yíkiń Babiloon uŋmapapeekaa wimpeekaŋju dal, ní ki dāa dūu bāań Jeerusaleem uŋmaŋmoŋmooti wimpeekaŋju dal, kun puee u-Nimbōtiu nìn yú u-boon. ¹⁰ Di sá yii Eesiraasi nìn dū u-pōbil kōkō ki tī ti-Dindaan marau bīfitam. U nìn ŋááń marabee nín lī yii bí ŋá puee, ní ki nìn cáá mara gbanti bōkpaŋji nì u-koobiliŋ ki dàkà Isirayeel yab.

Atuun ŋin ubōti Aritaseerseesi tī Eesiraasee

¹¹ Kugbōŋu kun ubōti Aritaseerseesi nìn ŋmān̄ ki tī Eesiraasi un sá usaraajal ki sá un nyí ti-Dindaan marab nì u-koobiliŋ tijan pu ki cáá dàkà Isirayeel yabee sèé:

¹² «Man Aritaseerseesi, bibōtiibi kōkō bōtiu di ŋmān̄ kugbōŋu nee ki tī sii usaraajal Eesiraasi un nyí Unimbōti un bí yilipuee marabee.

¹³ «M yóoň mara yii m-beel jaanŋji kōkōnee, bisaraaŋaliibi nì Leefii yab nì Isirayeel yab bin kínee kōkō kansikin bin yaa là kí cù Jeerusaleemee ní nóó-si kí cù. ¹⁴ Man ubōti nì m-saŋkiliibi bilulee di tú-si á cù Jeerusaleem nì Juuda timmu mun kínee poon kí cōŋkì kí kpèè yii binib nóó a-Nimbōtiu marab bin kā a-ŋaanee mana. ¹⁵ Sii ní man nì m-saŋkiliibi tú á cáá animbil nì sindaariya un ti ŋá saraa kí tī Isirayeel yab Nimbōtuee kí cùnni Jeerusaleem laakin Unimbōti kōŋkooŋju bée. ¹⁶ Á kpáaň animbil nì sindaariya nì tin kōkō Babiloon timmu kōkō yab tó ki tī-see, nì Unimbōti nibul nì bisaraaŋaliibi nín ŋá nlammontiim saraabi bin kí tūtuń bi-Nimbōtiu diiku kun bí Jeerusaleemee tuuŋjee.

¹⁷ Á tin dū animbil ḥin bi tó ki tīi-see kí dā inajaa nì ipijaa nì apibil nì tin kōkō bi cáá ḥáań saraayee nì ndaam min bi làá fée, kí dūú ḥá saraabi ni-Nimbōtiu diiku saraafanju pu Jeeruseem.

¹⁸ Sii nì a-nabiyaamu n̄ kpèè kí dū animbil nì Sindaariya un kínee kí ḥá min ḥāń ni-ceeyee kí nōó ni-Nimbōtiu nín là puee. ¹⁹ Tiwan tin bi tīi-si bí nīn cáá tūn kunimbōtidii poon tuunjhee, á cáá-tì kí yooń Jeeruseem Nimbōtiu nimbiin. ²⁰ Á dāá lēē lampoo nimbiliŋ ḥin ntimu pà ki tīi ubōtee kí pà atuun ḥin kíń ki sá á púntí kí tō a-Nimbōtiu Diikunee.

²¹ «Man ubōti Aritaseerseesi, m yooń mara ntimu mun bí Eefiraati ḥwìiń jeetilaŋki púee nimbiŋubiliibi yii usaraajal Eesiraasi un dàkà Unimbōti un bí yilipuee marabee yaa bālifi tiŋyee, bí ḥá míń kí tīi-u deedee. ²² Bí tīi-u animbil kúti kii kiiloobi kutukub bita nì bilee kiiloobi kutukub mmuŋku nì saalaa nì ndamam liitirib kutukub binaa, nì ḥkpam liitirib kutukub binaa nì ḥyaam u yaa là puee. ²³ Tin kōkō Unimbōti un náań yilipuee bālifèe, ḥámaan míń deedee, án nín làá ḥá pu ú taa fōo dijuul m-beel nì m-jipombi puee. ²⁴ Ti gíti là ní bée yii mara kaa pú yii bisaraajaliibi nì Leefii yab nì bilanjaaliibi nì bipunyɔociitiliibi nì bitɔntɔnliibi nì bin tūn kunimbōtidii poon atuunee n̄ pà lampoo nì patantib nì animbil ḥin bisaŋkinliibi pèe.

²⁵ «An yaa kíń sii Eesiraasee, á dū iciin in Unimbōti marau un kā a-ŋaanee dàkèe kí kàań bibɔsoonliibi bí dū ibaamɔn kí sòoń ntimu mun bí Eefiraati ḥwìiń jeetilaŋki púee nib bin kōkō nyí a-Nimbōtiu marabee bōti, ní kí dàkà bin kaa

nyí marabee bí bée-bi. ²⁶ Un sá kamaa kaa tó a-Nimbōtiu marau kaa tó ubōti marauee, bí dāál udaan tafal. An yaa sá bí kpò-uee, bí kpò-u. An yaa sá bí jà-u kí nyāntí kitij puee, bí jà-u. An yaa sá bí gíi-u dipondee, bí gíi-u, an yaa tí sá bí pìiń-u sarkee, bí pìiń-u.»

Eesiraasi jáam̄ Unimbōti

²⁷ «Ti jáam̄ ti-Dindaan ti-naanjab Nimbōtiu un gbēē ubōti pōbil ki yāntì u tīi ti-Dindaan Diiku kun bí Jeeruseemee tinyoolee. ²⁸ Ubōti nì usanjinliibi nì u-kàliŋkpilib nimbiin ní ti-Dindaan dàkā-mi u-ŋanti yii u bí m-cee. Di sá yii ti-Dindaan m-Nimbōtiu ḥjal nín pá m-pu ní m ḥúń ki kpáfi Isirayeel yab kpilib biba ní man nì bi yíkíń Babiloon.»

Binib bin nì Eesiraasi nín nyánní kuyuŋuee

8 ¹ Ubōti Aritaseerseesi beel yuntiŋu bin nín nōoń-mi ti yíkíń Babiloonee dicaŋji kpilib nì bi nín pēē pēē mmaal puee sèé.

² Geersom sá Fineeyaasi maaliŋun yab kpiliu ní Daniyeel sá Itamaar maaliŋun yab kpiliu, ní Atuusi sá Daafiidi maaliŋun yab kpiliu, ³ ní Seekaniya jipombi kansikin ubō, ní Seekariya sá Pareeyoosi maaliŋun yab kpiliu. U-nib nín nyáń bininjab dilaataal nì imuŋku ili nì saalaa,

⁴ ní Seeraya jipɔɔn Eeliyooweenayi sá Pati-Moowaab maaliŋun kpiliu. U-nib nín nyáń bininjab alaataa ali,

⁵ ní Yasiyeel jipɔɔn Seekaniya sá Saatuu maaliŋun yab kpiliu. U-nib nín nyáń bininjab alaataa ata,

⁶ní Joonatan jipcoón Eebeedi sá Adiini maalijun yab kpiliu. U-nib nìn nyáń bininjab imuŋku ili nì saalaa,

⁷ní Ataliya jipcoón Yeesaya sá Eelaam maalijun yab kpiliu. U-nib nìn nyáń bininjab imuŋku ita nì saalaa,

⁸ní Miikayeel jipcoón Seebadiya sá Seefatiya maalijun yab kpiliu. U-nib nìn nyáń bininjab imuŋku inaa,

⁹ní Yeeyiyeel jipcoón Oobadiya sá Joowaab maalijun yab kpiliu. U-nib nìn nyáń bininjab alaataa ali nì binib bili kpá mmuŋku,

¹⁰ní Yoosfiya jipcoón Seeloomiiti sá Banii maalijun yab kpiliu. U-nib nìn nyáń bininjab dilaataal nì imuŋku ita,

¹¹ní Beebaayi jipcoón Seekariya sá Beebaayi maalijun yab kpiliu. U-nib nìn nyáń bininjab mmuŋku nì binii.

¹²Akatan jipcoón Yoowanan sá Asigaadi maalijun yab kpiliu. U-nib nìn nyáń bininjab dilaataal nì saalaa.

¹³Eeliifeeleeti nì Yeeyiyeel nì Seemaya sá Adooniikam maalijun yab ḥwaamu. Bi-nib nìn nyáń bininjab imuŋku ita,

¹⁴ní Utayii nì Sakuur sá Biigifayi maalijun yab kpilib. Bi-nib nìn nyáń bininjab imuŋku ita nì saalaa.

nì Ariyeel nì Seemaya nì Eelnatan nì Yariib nì Eelnatan nì Naatan nì Seekariya nì Meesulam nì Yooyariib nì Eelnatan bimaradakaliibi bilee.

¹⁷M nìn tú-bi Kasfiya timbiliiki bɔtiu Idoo cee, ní ki tükü-bi bi nín làá tin sòoñ tin Idoo nì u-nabiyaamu bin bí Kasfiya tiŋkin ki sá kunimbɔtidii poon tɔntɔnliibee pu bí tīí-ti bitɔntɔnliibi bí nín bí ti-Nimbɔtiu diiku poon ki tūn̄ atuunee. ¹⁸Kii ti-Nimbɔtiu ɔjal nín nìn wúń ti-pu puee, bi nìn cáań-ti uninja ubɔ bi yî-u Seereebiya. U nìn cáá dinyil ní ki nìn sá Malii maalijun, Jaakɔb jipcoón Leefii naakookun, u nì u-nabiyaamu nì u-jipombi saaliku nì bita.

¹⁹Bi nìn gíti cáań Asabiya nì Yeesaya un sá Meerarii maalijun yɔu ubɔee nì u-nabiyaamu nì bi-jipombi. Bi nìn kpáfi binib mmuŋku.

²⁰Bitɔntɔnliibi bin Daafiidi nì u-kàliŋkpilib nìn lēē bí nín tútún̄ Leefii yab atuuun kunimbɔtidiinee kansikinee, bi nìn cáań binib alaataa ali nì mmuŋku. Bi nìn yíí bi-kɔkɔ yijŋi ní ki lēē-bi.

²¹Aafa buŋju caŋin niin ní m lēē yii tí bóób kinyɔkɔ kí sìntí ti-ba taapu ti-Nimbɔtiu nimbiin kí mèè-u ú pō-ti diyimɔɔl tí còom̄ disaŋkimmɔntiil ti nì ti-biyaamu nì tin kɔkɔ ti cáayee. ²²An nìn cáá-mi icoo m̄ bàlifi ubɔti yii ú tī-ti bijanjaliibi nì bitanjakaliibi bí céeñ-ti ti-nannanliibi n̄ taa tin páb-ti nsanni. Di sá yii ti nìn tükü-u yii: «Ti-Nimbɔtiu ɔjal wúń bin kɔkɔ yú nì u deedeeyee pu, ama ní u fòol dijuul tikpil bin dū-u ki fée pu.»

²³An pu ní ti bóób kinyɔkɔ ki mēē ti-Nimbɔtiu ú yúl ti-boon, ní u fòō ti-wimmeem.

²⁴Míñ boonee ní m lēē bisaraŋjaliibi saalaa nì bili, ní ki dū Seereebiya nì Asabiya nì binabiyaamu saalaa mun ki kútì bi-pu. ²⁵M nìn

Eesiraasi yíkìi ki nín cá Jeeruseem

¹⁵Niinee ní m yíí binib gbanti ki kpáfi mbun ḥjun pùub ki cá Aafa watil púee. Ti nìn kāl niin iwiin ita. M nìn dáań ki ká yii bisaraŋjaliibi diktil gbanti poon, Leefii yab báà ubɔ nìn kpá.

¹⁶Niinee ní m yíí adican kpilib Eeliyeseer

ŋmāntì animbil kúti nì sindaariya nì tigaajawan tin ubɔti nì u-saŋkiliibi nì u-kàliŋkpilib nì Isirayeel yab bin kókɔ bí Babiloon niinee nìn tó bí cáań kí tó Unimbɔti diiku tuuŋjeee ki tī-bi.²⁶ M nìn ŋmāntì animbil kúti tɔɔnib mmuŋku, animbil kúti wanti tɔɔnib bita, nì sindaariya tɔɔnib bita,²⁷ nì sindaariya sampati mmuŋku, ti-nyampooku sá sindaariya jitɔmbi kutuku, nì tasa sampeemu mun jìl ki ŋāń ki pōō kudaau kii sindaariyee muli ki tī-bi.²⁸ M nìn bí-bi yii: «Ni sá binib bin dū bi-ba ki sú ti-Dindaanee ní. Tiwan nee mun sá tin bi dūu súee ní. Animbil nì sindaariya nee sá nlammɔntiim saraau ní bi ŋá ki tī ni-baabí Nimbɔtiu.²⁹ Ní kpèè tiwan gbanti mmɔntiim, kí ŋúb-tì tiŋan kí cáá-tì kí bànnì Jeeruseem bisaraaŋaliibi nì Leefii yab nì Isirayeel dicaŋŋi kpilib nimbiin kunimbɔtidii dibiyaamun.»

³⁰ Niinee ní bisaraaŋaliibi nì Leefii yabee yōoń sindaariya nì animbil kúti nì tigaajawan tin bi ŋmāntì ki tī-bee ki cáá cūnnì Jeeruseem ki yōoń ti-Nimbɔtiu diikun.

Eesiraasi nì u-yab bàń Jeeruseem

³¹ Ti nìn yíkì uŋmapeepeekaa poon iwiin saalaa nì ili dal Aafa buŋju caŋin ki nín cá Jeeruseem. Ti-Nimbɔtiu nìn bīiń ti-saŋkindi gbanti pu, binannanliibi kaa táká-taaa, biyipɔɔdambi mun kaa kíntì-ti nsanni ki fúkúł-ti.³² Ti nìn bàń Jeeruseemee ní ki dū iwiin ita ki kāl ki ŋūŋfi.³³ ɻwinnanaatee ní ti ŋmāntì animbil kúti nì sindaariya nì tigaajawanee ti-Nimbɔtiu diikun ki dūu tī usaraaŋjal Uriya jipoɔn Meereemooti. U nì Piinaasi jipoɔn Eeleeyasaar nì Leefii yab Joosuwa jipoɔn Yoosabaadi nì Binuyii jipoɔn Noowadiya

di nìn bí.³⁴ Bi nìn kàań tiwan gbanti kókɔ ní ki ŋmāntì-tì ní ki ŋmāń ti-nyiŋfiyu nín nyáń puee ki ŋá kugbɔŋjun niin niin.

³⁵ Bin nìn nyánní kuyuŋu ki fātì gítìnee nìn ŋá bisaraawɔkaabi samaa kókɔ yil pu ki tī Isirayeel yab Nimbɔtiu. Bi nìn dū inajaa saalaa nì ili nì ipijaa inaa kpá dilaataal nì apibil ata kpá imuŋku inaa ní ki ŋá saraawɔkaa gbanti, ní ki dū iŋjaa saalaa nì ili ki ŋá ikpiti pōtam saraau. Bi nìn dū tiwaŋkuti gbanti kókɔ ki wùn ŋjmi ki tī ti-Dindaan.³⁶ Míń boonee ní bi dū kugbɔŋu kun ubɔtikpaan ŋmānnée ki tī ubɔti kàliŋkpilib nì gɔminab bin bí Eefiraati mɔɔl ŋwiliń jeetilaŋki pú timmunee, ní bi-kókɔ tútúń Isirayeel yab bi máń Unimbɔti diiku.

Juuda yab cáá binicannimpoobi

9 ¹ Tíń jítì boonee ní Isirayeel kpilib biba dómíń ki tükü-mi yii: «Isirayeel nibul nì bisaraaŋaliibi nì Leefii yab kaa gāntì bi-ba nì kitij nee pu nibuliŋ ŋjin kíñee. Bi mun bí ki ŋáań ntimbiil tuuŋji kii Kanaan yab nì Eeti yab nì Peeriisi yab nì Jeebusi yab nì Amɔn yab nì Moowaab yab nì Eejipiti yab nì Amɔɔr yab nín ŋáań puee ní. ² Bíń bi-ba cáá niin tiŋkin binimpoobi, ní ki cáá ki tī bi-jipɔmbi mun ní dinibul din bí circiree dūu ŋmālim níin tiŋki nibin. Adican kpilib nì abɔtibil di péé péé ki kótiŋkondi gbantin.»

³ M nín gbìl an bɔtee ní m dááń ki cátì tiwan tin m pēeyee kí dàkà m-nimbaaku, ní ki dááń ki fùkú m-yikpiti nì m-nyimpul, ní m tāttìi kāl kitij pòtii.⁴ Bin kókɔ nìn tó Isirayeel Nimbɔtiu

bɔtee nín gbìl atuŋkpiti ḥin bin nyánní kuyuŋuee ḥée, ní bi kóoñní ki dómiń ki kpáfi m-cee. Ama mamee, m nìn pée kā nì kunimbaau míń ní áli kujoou saraau yuntiju.

Eesiraasi mēē ki tī Juuda yab bin yīntèe

⁵Kujoou saraau yuntiju ní m nyáń m-nimbaaku poon. M nìn gbíntì pēē m-wanti tin m nìn dáań ki cátèe, ní ki gbāań m-tabiŋyiliŋ pu, ní ki yōoń m-ŋalii ki túí ti-Dindaan m-Nimbøtiu watil pú. ⁶M nìn mēē-u yii: «M-Nimbøtiu, icoo cūú-mi ní m bākatì, maa ḥūn kí wáań kí kpèè sii m-Nimbøtiu watil pú gba. Di sá ti-kpitii wíiń ki lákatì ti-yil pu ní ti-yíntitam kpúkú ki tin sāa kutagbøju. ⁷Kí yōoń ti-naanjab yuntiju kí dāá sāa díń nee, ti yíntiń-si ḥkpitim pu. Ti-kpitii puee a dū timbi nì ti-bøtiibi nì ti-saraanjaliibi ki líiń kitiŋ pu bøtiibi nì kujaau, ki yāntì bi cūú-ti kuyuŋu ki fúkúl-ti ki kóń-ti icoo, kii an nín bíti díń pu nan ní. ⁸Ama køŋkønnee, ti-Dindaan ti-Nimbøtiu, a dàkā-ti kulaŋŋajfitiiu ki yāntì ti-kansikin biba dáá gbíntìi bí dimaŋfalin ki gítin ki kāl a-circir tiŋkin. Ti-Nimbøtiu, a ḥá míń ki yāntì ti-nimbiliŋ ḥāatì ní ti ká dimaŋfapøndi ti-yuŋku poon. ⁹Di sá yii ti nìn sá iyumbu ní, ama ti-yuŋku gbanti poonee, sii ti-Nimbøtiu kaa nìn dū-ti ki fá. A yāntì Peeriisi yab bøtiibi dàkā-ti kulaŋŋajfitiiu. A tī-ti dimaŋfal ti ḥúń ki fātì máń sii ti-Nimbøtiu diiku, ní ki ḥáŋki ku-digbuŋji ní ki ḥúń ki máń agun ki tú Jeerusaleem nì Juuda timmu mun kíñee.

¹⁰«Køŋkønnee ti-Nimbøtiu, tilati ní ti cáá kí lì tin bāań nee pu? Di sá yii ti fātì ti-boon

ki tī a-marab ¹¹bin ní a nìn dī a-tøntønliibi bibønaatiliibi pu ki tī-tee. A nìn kpáafí-ti ki lī yii: ‘Kitij kin ni làá cùú fōō kí nín kóò nee kó tijøkondi binib bin kóò ki-nee jøkontuuŋji pu. Di sá yii kí yōoń laakin kitij nee kífée kí cáá kúntí ki-gbeenneyøkøee, an sá ntimbiil tuuŋji ḥin bi tūňee ḥma ní bi dūu gbéeň-kì. ¹²An puee ní taa dū ni-bisalib kí tī bi-jipømbi ticati, kí taa cáá bi-bisalib kí tī ni-jipømbi. Ni yaa là kí nín cáá mpøn kí jí kitij gbanti naam, ni-biyaamu mun ní dāá yíkì kí tókøn kí nín pée jíń ki cá jaanjaanee, ní taa dī isanjkpitii in pu bín bí an bútì-bee pu, kí taa nyàab̄ bi-gbansøŋfiŋu juti ḥwindal^{ny}. ¹³Tin køkø pée bāań-ti nee nyánní ti-tuŋkpitiŋ ní ikpitikpaan in ti ḥée pu ní. Óò ti-Nimbøtiu, nì míń køkøee, aa dáań ti-tafal ki bāń ti-kpitii nín sá puee nyøkøm, ní ki yāntì ti-nibul poon biba kíń kaa kpíi. ¹⁴Tinee boonee, ti bāań gíti cáá nsan kí tí kí lí kí nín yíntiń a-marab ti nì anibul ḥin ḥáań ntimbiil tuuŋjee ní ḥá ubaanti, ti cāab̄ tøbaaa? Aa fòol ti-pu diŋuul áli kí kúntí-ti ubø ní taa kíń, àá ubø ní taa ḥmáatáaa? ¹⁵Ti-Dindaan Isirayeel Nimbøtiu, a sá deedeedaan ní. Díń pu nee a yāntì ti-kansikin biba kíń kaa kpíi. Kpèè timbi di yú a-nimbiin ti nì ti-kpitii nee, ama ubø kpá ki bí tin poon timbi bí nee kí ḥmā kí yúl a-nimbiin.»

Juuda yab jíń binicannimpooobi bin bi cááyee

10 ¹Ḥyunti ḥun Eesiraasi gbāa ki sūn kunimbøtidii nyøkøpu ki mèé Unimbøti bi-kpitii pøtam puee, Isirayeel yab dinikitikpaandi, bininjab nì binimpooobi nì mbiyaamu dómiń ki māntì tú-u ní ki bíi sūn

ny9.12 Kpèè Disa 34.11-16, Ditee 7.1-5.

tikpil. ²Niinee ní Yeeyiyeel jipcoón Seekaniya un sá Eelaam maalijunee bí Eesiraasi yii: «Taa yúliñ ti-Nimbótiu deedee ki cáá binicannimpoobi bin sá kitij nee poon nimpubuyaamuee. Ama ní míñ kókóee, dimákal diba gbíntii dáá bí ki tū Isirayeel yab. ³Tí lēemaan ti-pobiliŋ poon kókjónnée kí ḥá mpéé ní ti-Nimbótiu yii ti làá jà binicannimpoobi gbanti kókó ki kpáań bi-biyaamu, kii sii ti-kpiliu ní bin kókó fāŋkí ti-Nimbótiu marabee nín sánkì-ti puee. Ti làá ḥá kí nóó ní mara. ⁴Yíkìm, kun puee sii di làá ḥāŋkì tiboti nee. Timbi yú a-boon, ká kunyannyaau kí ḥá min máańee kí taa gùgufi.»

⁵Niinee Eesiraasi yíkì ní ki yāntì bisaraaŋaliibi ní Leefii yab¹⁰ ní Isirayeel yab kókó pūtì yii bi làá ḥá kii Seekaniya nín sòoń puee, ní bi-kókó pūtì.

⁶Ní Eesiraasi nyáń kunimbótidii cindin ki cūtì kó Eeliysiib jipcoón Yoowanan diikun ki dōoń, ama waa nín jíń báà tiba kaa nín nyùn mun. Di sá yii bin nín nyánní kuyuŋuee nín nín ḥá ikpitikpaan inyee nín sá-u kii dikpoolee ní u kā.

⁷Bi nín báakì Jeeruseleem ní Juuda timmu mun kínee poon yii bin kókó nín nyánní kuyuŋuee ní kpáfi Jeeruseleem. ⁸Adican kpilib ní abötibil nín sòoń ki yóoń yii ní iwiin ita poonee, un yaa kaa dómínee, bí fōo u-wanti tin kókó u cááyee, ní kí jà ún u-ba kí nyāntí bin nyánní kuyuŋuee kansikin.

⁹Niinee ní Juuda yab ní Beenjameen yab bininjab kókó kooń ki kpáfi Jeeruseleem tiŋkin iwiin ita gbanti poon. An nín sá uŋmawawati poon iwiin mmuŋku dal ní. Binib kókó nín kpáfi kunimbótidii mōŋkiŋu tiwun jìkì tin poon bi bée pu. Kí kütèe utaa nín bíi ní. ¹⁰Usaraaŋal

Eesiraasi nín yáatìi yúl ní ki bí-bi yii: «Ni nín cáá binicannimpoobee, naa yúliñ Unimbóti deedee, ní ki yāntì Isirayeel yab bōkpil gítí nyāŋkì. ¹¹Kóŋkónnée, ní tūmaan ti-Dindaan ni-baabi Nimbotıu tinyool, kí ḥámaan min u lée. Ni ní kitij nee pu yab ní yàkatí tōbin ní ní jà binicannimpoobi bin ni cááyee.»

¹²Bin kókó nín kpáfi niinee nín kí mpón yii: «A cáá mbaamón! Án pée sá tí ḥá kii a nín lī pu nee ní. ¹³Ama ti wílkí ní an sá kuseeun mun. Taa ḥūn kí nín yú mpaampiin pu míñ. Kí wàatí muee taa ḥūn kí dū ḥwiin ḥubó àá ili gba kí ḥāŋkì tiboti nee, kun puee ti-kansikin tikpil bí ki ḥá ikpiti tiboti nee poon. ¹⁴Míñ puee ti-kpilib ní gbíntí doo samaa kókó yil pu. Bí yóoń bin kókó cáá binicannimpoobee iyunti ní báà ḥma ní nín dōoń ḥyunti ḥun bi yóoń-uee, u ní u-tiŋki kpilib ní ki-bɔsoonliibi, ní bí kpèè tiboti gbanti kí tin sāā ḥyunti ḥun ní Unimbóti ḥuul làá sónkì timbi puee.»

¹⁵Asayeel jipcoón Joonatan ní Tiisfa jipcoón Yasiya baba di kaa nín kí ki tókóń nlandókó ḥun bi cáánee pu. Meesulam ní uleefija Sabeetayi mun nín yú bi-boon. ¹⁶Ama Isirayeel yab bin nín nyánní kuyuŋuee nín fōo an bōtee ki làá ḥá míñ. Usaraaŋal Eesiraasi nín sāā kudicaŋu kamaa poonee bininjab kansikin ubó diŋambil, ki lēe-u ú nín sá kudicaŋu kpiliu. An nibee nín kpáfi uŋmaliliiti wimpeepeekaŋu dal ki kíl kí kpèè tiboti gbanti. ¹⁷Bi dāa ḥāŋkì bininjab bin kókó cáá binicannimpoobee bōti ki dōdō dibindi poon uŋmapapeekaa wimpeepeekaŋu dal ní.

¹⁰10.5 bisaraaŋaliibi ní Leefii yab: kpèè Ditee 17.9.

Bininjab bin nìn ɳá ikpitee yiŋji

¹⁸ Bisaraanjaliibi kansikin bin nìn cáá binicannimpoobee yiŋji sò.

Yoosadaaki jipɔɔn Joosuwa maalijun yab nì bi-nabiyaamu kansikinee, Maseeyawuu nì Eeliyeseer nì Yaariiba nì Geedaliya. ¹⁹ Bi nìn pūtì yii bi làá jà bi-nimpooobi ní kí dū upìja ki ɳá dibokpil saraau.

²⁰ Imeer maalijun yab kansikinee, Ananii nì Seebadiya.

²¹ Ariim maalijun yab kansikinee, Maseeyawuu nì Eeliya nì Seemaya nì Yeeyiyeel nì Usiyasi.

²² Pasuur maalijun yab kansikinee, Eeliyooweenayi nì Maseeyawuu nì Isimaayeel nì Neetaneeyeel nì Yoosabaadi nì Eeleeyasa.

²³ Bi-kansikinee bin sá Leefii naakookun yabee di sá Yoosabaadi nì Simeeyii nì Keedaya, (bi gítì yî-u yii Keeliita) nì Peetarya nì Yeewuda nì Eeliyeseer.

²⁴ Biwambɔɔliibi kansikinee, Eeliyasiib. Bipunyɔɔciitiliibi kansikinee, Saaluum nì Teeleem nì Uurii.

²⁵ Isirayeel yab bin kínee kansikinee, Pareeyoosi maalijun yab di sá Ramiya nì Yiisiya nì Maalkiya nì Miiniyaamiini nì Eeleeyasaar nì Maalkiya nì Beenaya.

²⁶ Eelaam maalijun yab di sá Mataniya nì Seekariya nì Yeeyiyeel nì Abidii nì Yeereemooti nì Eeliya.

²⁷ Satu maalijun yab di sá Eeliyooweenayi nì Eeliyasiib nì Mataniya nì Yeereemooti nì Sabaadi nì Asiisa.

²⁸ Beebaayi maalijun yab di sá Yoowanen nì Ananiya nì Sabaayi nì Atilayi.

²⁹ Banii maalijun yab di sá Meesulam nì Maluuki nì Adaaya nì Akuub nì Seeyal nì Yeereemooti.

³⁰ Paati-Moowaab maalijun yab di sá Adina nì Keelaal nì Beenaya nì Maseeyawuu nì Mataniya nì Beesaleel nì Binuyii nì Manasee.

³¹ Ariim maalijun yab di sá Eeliyeseer nì Yisiya nì Maalkiya nì Seemaya nì Simeeyɔɔn,

³² nì Beenjameen nì Maluuki nì Seemariya.

³³ Asuum maalijun yab di sá Mateenayi nì Mataata nì Sabaadi nì Eeliifeeleeti nì Yeereemayi nì Manasee nì Simeeyii.

³⁴ Banii maalijun yab di sá Maadayi nì Amiiraam nì Uyeel ³⁵ nì Beenaya nì Beediya nì Keeluyii ³⁶ nì Faniya nì Meereemooti nì Eeliyasiib ³⁷ nì Mataniya nì Mateenayi nì Yaasayi ³⁸ nì Banii nì Binuyii nì Simeeyii ³⁹ nì Seeleemiya nì Naatan nì Adaaya ⁴⁰ nì Makinaadibayi nì Saasayi nì Saarayi

⁴¹ nì Asareeyeel nì Seeleemiyawuu nì Seemariya ⁴² nì Saaluum nì Amariya nì Jooseefi.

⁴³ Neeboo maalijun yab di sá Yiyeel nì Matitiya nì Sabaadi nì Seebina nì Yadidayi nì Jooweel nì Beenaya.

⁴⁴ Bininjab gbanti kɔkɔ di nìn cáá binicannimpoobi, ní bi-kansikin tikpil nìn màl mbiyaamu.